

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän perussopimuksen muutos/eläinlääkintähuollon tilakustannukset

30/00.04.01/2021

Kunnanhallitus 25.01.2021 § 8

Valmistelija: kunnansihteeri

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymällä on eläinlääkintähuollon toimitilat kaikissa jäsenkunnissa. Lisämessä toimipisteenä on Ylä-Savon eläinklinikka ja kiinteistö on kuntayhtymän omistama. Vieremällä ja Kiuruvedellä tilat on vuokrattu jäsenkunnilta ja Sonkajärvellä yksityiseltä toimijalta.

Vieremän, Kiuruveden ja Sonkajärven osalta tilat eivät kaikilta osin vastaa toiminnan vaatimuksia ja mahdollisten uusien tilojen osalta on tehty kartoituksia ja käyty neuvotteluja. Tämän hetken tietojen mukaan Vieremällä ja Kiuruvedellä kartoitettujen tilojen muutostyöt eläinlääkintähuollon käyttöön vaativat merkittävän suuruisia investointeja. Sonkajärven osalta tilakartoitus on vielä alkuvaiheessa.

Kuntayhtymän perussopimuksen 26 §:n mukaan ”Ympäristö- ja terveystalvontapalvelut laskutetaan jäsenkuntien asukaslukujen suhteessa.” Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että eläinlääkintähuollon tilainvestointien kustannusvaikutukset jakaantuisivat jäsenkuntien maksettavaksi asukaslukujen suhteessa. Mikäli tästä säännöstä poikettaisiin, tulisi perussopimuksen muutos tältä osin käsitellä jäsenkuntien valtuustoissa. Vaikka perussopimusta ei muutettaisi, tulee asiasta olla linjaus ennen kuin tilainvestointeihin voidaan sitoutua. Jos perussopimukseen tehdään muutoksia, on mahdollista muuttaa sopimusta pelkästään tilojen osalta tai muuttaa kokonaisuudessaan eläinlääkintähuollon kustannusten jakoa. Pelkästään tilojen kustannusjakoa koskeva muutos on nopeammin valmisteltava ja toteutettava. Mikäli koko eläinlääkintähuollon kustannustenjako muutetaan, lienee realistinen aikataulu muutoksen toteuttamiseen vuoden 2022 alusta alkaen.

Kuntayhtymän perussopimuksen 37 §:n mukaan ”Kuntayhtymä vuokraa tarvitsemansa tilat ensisijassa jäsenkunnilta”. Tällä hetkellä Vieremän ja Kiuruveden osalta neuvottelujen kohteena olevat kiinteistöt eivät ole jäsenkuntien omistuksessa. Muutostöiden vaatimien investointien osalta tulee tehdä sitovat ja pitkäaikaiset vuokrasopimukset. Vuokraajaan kohdistuvien vastuiden osalta tämä vastaa itse tehtävää investointipäätöstä. Valmisteilla oleva sote-uudistuksen perusteella on olennaista ottaako investoinneista vastuun jäsenkunta vai kuntayhtymä. Tämän hetken tiedon perusteella sote-uudistuksen myötä kuntayhtymän toiminta lakkaa ja järjestämisvastuu siirtyy hyvinvointialueelle/maakunnalle. Eläinlääkintähuolto ei kuitenkaan ole siirtyvää toimintaa, jolloin vastuu toiminnasta säilyy kunnilla.

Perussopimuksen 19 §:n mukaan jäsenkuntien vastuu kuntayhtymän veloista ja kuntayhtymään kohdistuvista velvoitteista sekä vastuista määräytyy kuntayhtymän peruspääomaosuuksien suhteessa ja 34 §:n mukaan kuntayhtymän purkamisesta päättävät jäsenkuntien valtuustot. Jäsenkuntien valtuustot päättävät kuntayhtymän purkamisen yksityiskohtia koskevasta sopimuksesta. Kuntayhtymän purkautuessa yhtymähallituksen on huolehdittava loppuselvityksestä, elleivät jäsenkunnat sovi muusta järjestelystä. Kuntayhtymän varat, joita ei tarvita loppuselvityksen kustannusten ja velkojen suorittamiseen eikä sitoumusten täyttämiseen, jaetaan jäsenkunnille peruspääomaosuuksien suhteessa. Jos kustannusten ja velkojen suorittamiseen sekä sitoumusten täyttämiseen tarvittava määrä on varoja suurempi, jäsenkunnat ovat velvolliset suorittamaan erotuksen edellä mainittujen osuuksien suhteessa.

Neuvottelut eläinlääkintähuollon tilojen kustannusten jakoperusteista on käyty 20.11.2020. Neuvotteluun osallistui edustajat kuntayhtymästä ja jäsenkunnista. Neuvottelumuistio ja sen liitteet ovat oheismateriaalina.

Kuntien välinen kustannusten jako

Neuvotteluissa esiteltiin kustannusten jakaantuminen kuntien välillä nykytilanteessa talousarvion 2021 mukaan. Vaihtoehtoisena mallina esiteltiin muutosta kustannusten jakoon tilakustannusten osalta niin, että eläinlääkintähuollon tilakustannukset laskutetaan siltä kunnalta, jonka alueella tilat sijaitsevat. Tämä vaihtoehto tuotiin keskusteluun, koska sen katsottiin olevan yksinkertaisin tapa kustannusten jaon muuttamiseen.

Neuvotteluissa Vieremän kunta esitti, että eläinlääkintähuollon kustannusten jakaantumiseen kuntien välillä sovittaisiin seuraavat periaatteet:

1. Subventiot säilyvät ennallaan aiheuttamisperiaatteella.
2. Jäsenkunnat vastaavat eläinlääkintähuollon tilakustannuksista seuraavasti: Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän omistaman lisälässä sijaitsevan eläinklinikan tilakustannuksista laskutetaan asukaslukujen suhteessa (ennallaan). Kiuruvesi, Sonkajärvi ja Vieremä vastaavat eläinlääkinnän tilakustannuksista oman kuntansa osalta (kustannukset kohdennetaan ao. kunnan eläinlääkintähuollon kustannuksiksi).
3. Muut kustannukset asukaslukuperusteisesti.

Esitys sai kannatusta neuvotteluissa.

Eläinklinikka poikkeaa muista eläinlääkintähuollon tiloista seuraavasti:

1. Tila on kuntayhtymän omistuksessa.
2. Eläinklinikan paremman varustetason vuoksi myös Kiuruveden, Sonkajärven ja Vieremän pieneläimiä hoidetaan klinikalla.
3. Klinikalla on koko Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän alueelle merkitystä sen vuoksi, että se toimii eläintenhoitajakoulutuksen harjoitteluklinikkana.

Kustannusten jaon muuttamisen vaikutukset kuntien maksuosuuksiin nykyiselle kustannustasolla on esitetty oheismateriaalina olevissa

laskelmissa.

Vuokrasopimusten laatiminen

Neuvotteluissa keskusteltiin myös tilainvestoinneista muihin kuin kuntayhtymän tai jäsenkuntien omistamiin tiloihin. Neuvottelujen perusteella yksimielinen näkemys oli, että tällaisessa tilanteessa vuokrasopimuksen tekee kunta ja Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä vuokraa tilat kunnalta.

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän yhtymähallitus on kokouksessaan 8.12.2020 § 217 tehnyt esityksen jäsenkuntien valtuustoille päätettäväksi, että perussopimuksen 26 §:n ympäristö- ja terveystalvontapalveluiden hinnoittelua koskeva kohta:

"Ympäristö- ja terveystalvontapalvelut laskutetaan jäsenkuntien asukaslukujen suhteessa."

muutetaan muotoon:

"Ympäristö- ja terveystalvontapalvelut laskutetaan jäsenkuntien asukaslukujen suhteessa pois lukien eläinlääkintähuollon tilakustannukset. Eläinlääkintähuollon tilakustannukset Sonkajärven, Vieremän ja Kiuruveden osalta, laskutetaan siltä jäsenkunnalta, jonka alueella tilat sijaitsevat. Iisalmen eläinklinikan kustannukset laskutetaan jäsenkunnilta asukaslukujen suhteessa."

Päätösesitys

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän perussopimuksen 26 §:n ympäristö- ja terveystalvontapalveluiden hinnoittelua koskeva kohta:

"Ympäristö- ja terveystalvontapalvelut laskutetaan jäsenkuntien asukaslukujen suhteessa."

muutetaan muotoon:

"Ympäristö- ja terveystalvontapalvelut laskutetaan jäsenkuntien asukaslukujen suhteessa pois lukien eläinlääkintähuollon tilakustannukset. Eläinlääkintähuollon tilakustannukset Sonkajärven, Vieremän ja Kiuruveden osalta, laskutetaan siltä jäsenkunnalta, jonka alueella tilat sijaitsevat. Iisalmen eläinklinikan kustannukset laskutetaan jäsenkunnilta asukaslukujen suhteessa."

Päätös

Kunnanhallitus:

Kunnanhallitus yksimielisesti hyväksyi päätösesityksen.
